

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení studenta:</i>	BC. MAGDALENA URBANOVÁ
<i>Studijní obor:</i>	Speciální pedagogika
<i>Vedoucí bakalářské práce:</i>	Mgr. Tomáš Kohoutek
<i>Katedra:</i>	KPP
<i>Název bakalářské práce:</i>	POZITIVA A NEGATIVA PĚSTOUNSKÉ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU Z POHLEDU ZÚČASTNĚNÝCH –VYBRANÝCH ODBORNÍKŮ A ŽADATELŮ
<i>Volba tématu:</i>	Velmi aktuální a originální
<i>Cíl práce a jeho naplnění:</i>	Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
<i>Struktura práce:</i>	Logická
<i>Práce s literaturou:</i>	Zdařilá, autorka využila širokou škálu dostupných pramenů a prokázala schopnost samostatné myšlenkové práce
<i>Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):</i>	Adekvátní povaze práce
<i>Přínosy bakalářské práce:</i>	Originální a zdařile zpracované výpovědi, po dílčích úpravách jsou části práce vhodné k publikování
<i>Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:</i>	Práci lze uplatnit, představuje cenný dokument i mimo oblast výuky
<i>Formální stránka:</i>	Výborná
<i>Jazyková stránka:</i>	Stylistická i gramatická stránka na velmi dobré úrovni

Slovní hodnocení práce:

Autorka na základě vlastního návrhu zvolila velmi aktuální téma práce. Kompetentních příspěvků, jako je práce autorky, je v celospolečenské debatě zapotřebí, přitom se jich však nedostává.

V teoretické části práce podává ucelený přehled, založený na faktech a zkušenostech. Text však začíná kapitolou o rodině, oceňují důraz na potřeby, které právě rodina (resp. primární pečující osoba) uspokojuje, stejně jako zařazení relevantních psychologických teorií (Bowlbyho teorie citové vazby). Poskytuje kvalitní historický exkurz do vývoje systémů NRP u nás, věnuje adekvátní pozornost zvrátům, které doprovázely institut pěstounské péče, odkazuje na vývoj zákonných norem, pracuje se statistickými údaji z relevantních ročenek. Poskytuje srovnání se zahraničními zkušenostmi (Slovensko jako kulturně blízká země), upozorňuje na výhody i nevýhody tamního systému (pěstoun jako zaměstnanec DD – na jednu stranu zázemí, na druhou malé kompetence pěstounů např. k rozhodování o formě péče; problematický nábor pěstounů). Podrobně analyzuje rizika přechodu z jednoho systému na druhý „skokem“, upozorňuje na základní paradox, kdy se citová vazba, psychologicky hlavní přínos rodiny, stává jakousi komplikací systému profesionální péče.

Zabývá se i dokumenty, které posuzují vhodnost PPPD a souvislostmi mezi zaváděním nového systému a rušením stávající infrastruktury (kdy jde, zdá se, o iniciativní aktivitu MPSV bez příslušné zákonné povinnosti), zařazuje názory různých stran debaty.

Vyhýbá se tomu, aby se práce stala jednostranným odmítnutím změn systému, přináší však podrobnou, cennou a argumentačně dobře podepřenou analýzu rizik – těm věnuje i samostatnou přehlednou kapitolu.

V závěru teoretické části shrnuje východiska vlastního empirického šetření. Obě části práce na sebe dobře navazují, práce představuje konzistentní logicky strukturovaný celek.

Cíl je práce je formulován jako obecný – zjišťovat názory na pozitiva a negativa, formulace cíle odpovídá povaze tématu (málo diskutované, nové). Adekvátním postupem je i polostrukturovaný rozhovor, jehož okruhy se zaměřují nejen na názory, ale především na zkušenosti. Rozhovory byly vedeny s vhodně vybranými respondenty: expertními názory přispěly dvě sociální pracovnice OSPOD, pediatřička, psychologka, ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, své zkušenosti sdílely dále dvě profesionální pěstounky s aktuálními zkušenostmi s péčí na přechodnou dobu.

S hlavními výsledky seznamuje autorka přehledně a podrobně, kdy ke každému z okruhů uvádí názory respondentů (pod dobře čitelnými kódy). Zde mám drobnou připomínku – podnět pro případné další úpravy textu: ukázky mohly projít i jazykovou úpravou (první redukce – vypuštění parazitních slov apod.); výběr je velmi přílehlavý a dobře vystihuje paletu informací, názorů i argumentů a zkušeností

Zvláštní oddíly věnuje i přehlednému shrnutí výsledků a obsažné samostatné diskusi, kde také srovnává své nálezy s dalšími informačními zdroji.

Práci uzavírá rozsáhlý seznam využitých velmi aktuálních informačních zdrojů (samotné vyhledávání představovalo jistě velkou a záslužnou práci), součástí příloh jsou i kompletní přepisy rozhovorů.

Domnívám se, že by bylo vhodné uvažovat o publikování částí práce – za tímto účelem by však bylo potřeba provést další jazykovou revizi (ve stylistické a gramatické úrovni lze nacházet ještě rezervy, zmiňoval jsem též úpravy citací přímých výpovědí), některé pasáže shrnují zřejmě rozporuplné údaje (viz otázky k obhajobě), některé dílčí pasáže jsou sporné – například otázka reprezentativnosti vzorku není v kvalitativním výzkumu relevantní.

Práce má všechny náležitosti, oceňuji skutečně mimořádnou úroveň práce se zdroji, vynikající myšlenkový vklad autorky a originální vhléd do problematiky, úroveň komunikace s respondenty (vedení rozhovorů), velmi zdařilý pokus o analýzu obsáhlého materiálu rozhovorů i svědomitost autorky a značnou ochotu a schopnost doplňovat si průběžně potřebné kompetence pro psaní práce tam, kde jí je škola zůstala dlužna.

Práce je jednou z mála těch, které svým významem skutečně mohou být cenné nejen jako práce kvalifikační, ale i pro širší odbornou veřejnost. Závěrem zbývá snad jen vyjádřit přání, aby úroveň veřejné debaty a rozhodování o osudech ostatních určovali převážně lidé s takovým odhodláním ke komplexnímu vyhodnocování informací, jaké ve své práci osvědčila autorka.

Práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.:

Navrhovaná známka: VÝBORNĚ

Otázky k ústní obhajobě práce:

- 1) Které výsledky byly pro Vás samotnou neočekávané?
- 2) Na str. 18 uvádíte, že v letech 2003-2004 bylo v ČR celkově v ústavní péči 1630 dětí do 3 let, v roce 2011 byl celkový počet přijatých dětí (celkově) 1842, a dále narazíme na údaj, že „Jako v jedné z mála civilizovaných zemí se v ČR dostávají do kojeneckých ústavů i nejmenší děti, a to v počtu kolem dvou tisíc ročně“ (s. 18). Jak lze tento nepoměr vysvětlit?
- 3) Pokuste se na základě svého šetření formulovat, co by se muselo stát (jaká organizační změny by musely nastat atd.), aby se pozitiva a negativa PPPD ocitla alespoň v rovnováze.

V Brně dne 31. 5. 2013

Mgr. Tomáš Kohoutek
vedoucí práce